

Grundnotat

Modtager(e):

Folketingets Europaudvalg

Kopi:

Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om Fællesskabets deltagelse i et forsknings- og udviklingsprogram, der har til formål at forbedre ældres livskvalitet gennem brug af ny informations- og kommunikationsteknologi, og som gennemføres af en række medlemsstater - "Længst muligt i eget hjem" ("Ambient Assisted Living" - AAL)

KOM(2007) 329 endelig af 14. juni 2007

1. Resumé

For at fremme udviklingen af innovative, IKT-baserede produkter, tjenester og systemer til en god alderdom i hjemmet foreslås det, at Rådet og Parlamentet med hjemmel i traktatens artikel 169 vedtager en beslutning om Fællesskabets deltagelse i "Assisted Living Joint Programme" - det fælles AAL-program.

Artikel 169-initiativer giver Unionen mulighed for at yde finansiel støtte til et forskningsprogram etableret af flere medlemslande. Med Rådets beslutning om særprogrammer til gennemførelse af 7. Rammeprogram for Forskning er der foreslået fire artikel 169-initiativer, hvoraf det fælles AAL-program er det første.

2. Baggrund

Det 7. Rammeprogram for Forskning, Teknologisk udvikling og Demonstration (FP7) lægger blandt andet op til, at Fællesskabet i højere grad end tidligere kan finansiere større satsninger gennem brug af traktatens artikel 169.

Initiativer oprettet efter Artikel 169 i Traktaten for den Europæiske Union giver Unionen mulighed for at yde finansiel støtte til et program etableret af flere medlemslande, herunder deltage i de organisatoriske strukturer, der er nødvendige for at implementere initiativet.

FP7 tilbyder således en velegnet ramme for det fælles AAL-program, der er et samarbejde mellem 14 medlemslande og 3 associerede lande. Initiativet søger gennem intelligent brug af digital teknologi at afhjælpe en række af de demografiske udfordringer, der opstår i forbindelse med, at der med de store årganges tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet bliver færre erhvervsaktive til at sørge for den ældre generation.

19. juli 2007

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Bredgade 40

1260 København K

Telefon 3544 6200

Telefax 3544 6201

E-post fist@fist.dk

Netsted www.fist.dk

CVR-nr.

Sagsbehandler

Niels Gyldenvang Steffensen

Telefon 3544 6274

Telefax 3544 6201

E-post nhs@fist.dk

Sagsnr. 07-014706

Dok nr. 251484

Side 1/4

Hvis Europa reagerer rettidigt på udfordringerne og overvinder tekniske, lovgivningsmæssige og adfærdsmæssige hindringer, kan informations- og kommunikationsteknologi (IKT) til en god alderdom blive en drivkraft bag jobskabelse og vækst og skabe konkurrencefordele for Europa. Visionen er at fokusere på de muligheder for vækst inden for markeder som IKT-ydelser, e-health m.v., som de demografiske udfordringer præsenterer. Det fælles AAL-program fokuserer således både på at skabe bedre livskvalitet for ældre og på at skabe nye forretningsmuligheder for europæiske virksomheder.

Kriterierne for at etablere et artikel-169 initiativ er blandt andet, at der er tale om emner af stor interesse for fællesskabet, og emner som falder i tråd med den tematiske prioritering inden for rammeprogrammet for forskning og udvikling. Der skal endvidere være tale om deltagelse fra et tilstrækkeligt antal medlemslande til at opnå en integration af forskningsområdet samt medfinansiering fra både Unionen og de respektive EU-medlemslande. Begge disse kriterier er opfyldt i det fælles AAL-program.

Følgende lande deltager i AAL:

- Belgien
- Cypern
- Danmark
- Finland
- Frankrig
- Holland
- Irland
- Israel
- Italien
- Norge
- Polen
- Portugal
- Schweiz
- Spanien
- Tyskland
- Ungarn
- Østrig

Der er fra dansk side engagement i AAL i kraft af en bevilling fra Rådet for Teknologi og Innovation på 3,75 mio. kr. årligt i 2008-2013. Tilsammen har de 17 lande angivet, at de stiller med en årlig finansiering af initiativet på 28,9 mio. euro (status juli 2007) i perioden 2008-2013.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslagets hjemmel er traktatens afsnit XVIII, artikel 169, vedrørende Fællesskabets deltagelse i forskningsprogrammer, der iværksættes af flere medlemsstater, herunder deltagelse i de strukturer, der oprettes for gennemførelsen af disse programmer.

4. Nærhedsprincippet

Forslaget baseres på artikel 169, som eksplicit bestemmer, at Fællesskabet kan deltage i et fælles program, der iværksættes af flere medlemsstater. Alle operationelle

aspekter gennemføres så vidt muligt på nationalt plan, samtidig med at der sikres en sammenhængende tilgang til det fælles program på europæisk plan. Forslaget anses for at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

I fremtiden vil Europas ældre være mere aktive og ved bedre helbred. De vil være flere og mere velstillede, og vil derfor forbruge flere nye varer og tjenesteydelser, og de vil have et ønske om at være mere socialt aktive. Antallet af ældre vil mere end fordobles frem til 2050, og andelen af mennesker, der bor alene, vil øges. Uanset hvor afhængige eller uafhængige disse ældre mennesker vil være, så må vi regne med, at jo ældre de er, jo mere hjælp og omsorg vil de få brug for. Dette udgør alt i alt en øget udfordring for deres familie og for samfundet.

Det fælles AAL-program er et forsøg på at etablere et europæisk program til finansiering af forsknings- og innovationsprojekter, der gennem brug af nye it-produkter og tjenesteydelser vil forbedre livskvaliteten for ældre borgere. Der kan eksempelvis være tale om assistance til daglige gøremål, helbredsovervågning, nødberedskab, infotainment (information og underholdning) og fremme af social kontakt.

Ældre mennesker kan have meget specielle og meget forskellige behov. For at opfylde disse, skal der tages hensyn til en lang række faktorer som alder, køn, uddannelsesniveau, kultur, religion, ensomhed, nuværende og fremtidige økonomiske situation, nuværende og fremtidige grad af sygdom, handicap m.v. Disse behov skaber en stor variation i efterspørgslen efter ydelser, og dermed et potentiale for at forme nye forretningsmodeller. Det fælles AAL-program vil adressere begge sider af sagen – såvel de ældres behov som de markedsmæssige muligheder.

Det fælles AAL-program vil gennem to årlige indkaldelser af ansøgninger til på forhånd specificerede fokusområder støtte forsknings- og innovationsprojekter, der medvirker til at forstærke et konsolideret europæisk marked for AAL-produkter, -miljøer og -services. Ansøgere skal være tværnationale konsortier bestående af partnere fra de deltagende lande. Programmet vil inkludere aktiviteter til at støtte programmets formål, ligesom man vil arbejde for at fremme forståelse for og samarbejde om emnet i andre fora, særligt andre relevante nationale og EU-programmer.

Kommissionen lægger op til en fællesskabsfinansiering på maksimalt 150 mio. euro i perioden 2008-2013. Fællesskabets finansielle bidrag foreslås taget fra de budgetmidler, der er afsat til det tematiske program "Informations- og kommunikationsteknologi" under særprogrammet "Samarbejde" under det syvende rammeprogram.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke nogen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Gennem artikel 169-initiativer mobiliseres en kombination af forskellige private og offentlige, europæiske og nationale finansieringsformer og -kilder. Denne finansiering kan antage forskellige former og mobiliseres gennem forskellige mekanismer, herunder blandt andet støtte fra rammeprogrammet.

Kommissionen lægger op til en fællesskabsfinansiering på maksimalt 150 mio. euro i perioden 2008-2013. Danmark finansierer ca. 2 % af EU's budget svarende til ca. 22,5 mio. kr. Fællesskabets finansielle bidrag foreslås taget fra de budgetmidler, der er afsat til det tematiske program "Informations- og kommunikationsteknologi" under særprogrammet "Samarbejde" under det syvende rammeprogram.

Danmark har via Rådet for Teknologi og Innovation forpligtet sig til et nationalt bidrag til programmet på 3,75 årligt i årene 2008-2013 svarende til i alt 22,5 mio. kr.

De danske forskningsinstitutioner eller virksomheder, der søger om at deltage i forskningsaktiviteter under programmet, forventes selv at finansiere en del af udgifterne til de konkrete projekter.

9. Høring

Forslaget vil blive behandlet i EF-Specialudvalget for forskning.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positivt indstillet over for, at nationale programmer gensidigt åbnes og gennemføres på en koordineret måde og kan tilslutte sig forslaget om Fællesskabets deltagelse i det fælles AAL-program.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige lande forventes at være positivt stemt over for initiativet. Dels har emnet stor betydning for de enkelte lande, dels har både landene og Fællesskabet behov for flere erfaringer med denne måde at finansiere fælles initiativer på.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at Folketingets Europaudvalg har modtaget samlenotat af 14. maj 2007 om Kommissionens status generelt for artikel 169-initiativerne.